

Spijker kwartier

wijkkrant

...msierkunst Futura

8 In de spiegel kijken

12 **Bouwen in de wijk**
Een update

18 **Graffiti aanpak in de wijk**

Afscheid

In een korte tijd is er veel veranderd in ons leven. Opeens zijn er talloze problemen, waar we allemaal meer of minder mee te maken hebben of nog krijgen. Corona, hyperinflatie, recessie, woon crisis, stikstof crisis, energie crisis, asielzoekers crisis, personeelstekorten in onderwijs, zorg en openbaar vervoer. Overal lijkt het mis te gaan. We hebben daarmee afscheid genomen van ons onbezorgde leven. Ook in onze buurt is afscheid overal. Verdrietig hebben we afscheid genomen van onze markante buurtgenoot Rudy Kousbroek. Bij ons in de straat hebben we afscheid genomen van de middenklasse auto's. Huizen zijn recentelijk voor miljoenen verkocht en het straatbeeld is ingevuld met de nieuwste Tesla's, Volvo's en Audi E-tron's. Waar we graag afscheid van nemen is de Graffiti terreur die onze mooie wijk teistert. Sommigen zien het als kunst, maar voor de meeste buurtbewoners is het vandalisme. Er zijn buurtbewoners die graag afscheid zouden nemen van de boomspiegel mandjes. Niet passend in een grootstedelijke omgeving. Anderen willen ze juist behouden vanuit de wens naar duurzaam en groen. Persoonlijk hebben we afscheid moeten nemen van ons geliefd Metropole. Een verdrietig afscheid, maar ook de geboorte van een nieuw leven in Frankrijk en de geboorte van mooie gelukkige herinneringen. Van Metropole, van het Spijkerkwartier, van Arnhem, van de wijkkrant en van jullie allen. Iedereen die blijft wens ik een vredig Kerstfeest en voor 2023 vreugde, voorspoed en geluk.

Jan van Wonderen

Kerst in de wijk!

Hoe vieren een paar ondernemers in het Spijkerkwartier zelf kerst, de mens achter de onderneming.

Bloemen van Stein

Bij 'Bloemen van Stein' is zijn winkel al volop in kerstferen wanneer ik medio november met Stein heb afgesproken. Want hoe viert een ondernemer kerst? En hoe combineer je dat met de drukke kerstperiode? Met die vragen in mijn hoofd heb ik met de eigenaar van Bloemen van Stein, Stein zelf dus, afgesproken. 'Dit is mijn eerste kerst in de Spijkerlaan! Op 6 januari 2023 besta ik een jaar! Dit eerste jaar is voorbijgevoegen. De eerste maanden na de opening was alles nog in een lockdown.' Stein heeft niet alleen klanten uit het Spijkerkwartier maar ook uit Huissen en Westervoort. 'Ik weet nog niet wat ik ga doen om mijn éénjarig bestaan te vieren maar ik besteed er zeker aandacht aan!'

Kerst

De kerstperiode is voor veel mensen een tijd van veel lichtjes en het versieren van hun huis en de kerstboom. Voor Stein begin in juni de kersttijd.

Er moet rekening worden gehouden met de levertijden, vroeg starten is daarom een must. Unieke accessoires, originele decoraties daar gaat het Stein om! Handgeblazen kerstballen uit Italië, warme kleuren, mistletoe, kleine kerstboompjes, exclusieve kaarsen uit Denemarken en natuurlijk de verse bloemen. Stein is dol op kerst, hij vindt dit de mooiste tijd van het jaar en bouwt zijn winkel heel graag om naar een kerstsfeer. Zijn klanten kopen ruim voor kerst al cadeautjes voor Sinterklaas en kerst. Wanneer de Sint weer terug naar Spanje is gaan veel mensen volop aan de slag om hun huis in de kerstferen te brengen. Thuis hangen en staan er verschillende kerstversieringen, een traditionele kerstboom is niet echt Stein zijn ding, wel van zijn partner! Stein zelf heeft zijn 'glitter/boomtak' waar hij zijn versieringen in ophangt. Zo is de compromis gemaakt en is dat niet ook een kerstgedachte.. compromissen sluiten?

Op kerstavond is het op de bank 'All you need is love' kijken met warme chocolademelk en een hapje! Even een moment rust in alle kerstdruk! Stein zijn favoriete kerstrecept: Stoofpeertjes in twee kleuren! Een recept van Jaimy's kitchen is lekker en twee kleuren staan mooi op de kersttafel.

Aria

Een bezoek aan Iraj Hagverdy, de eigenaar van Aria, is een feest! Wat een planten- en kruidenkennis heeft deze van oorsprong uit Iran afkomstige winkeleigenaar. Tijdens ons gesprek loopt een vriend van Iraj binnen, die mij meteen vertelt: 'dit is de 'kruidenmijnheer!' Het is omdat er andere verplichtingen voor mij waren, anders ik had er nu nog gestaan en ademloos geluisterd naar de kennis over planten, kruiden én heerlijke etenswaar! Deze winkel bestaat 27 jaar, van noten tot kruiden, van gember tot thee; in deze winkel vind je dit allemaal. En wist u dat dit de enige kleine winkel in Nederland is die verse dragon verkoopt? En dat het maken van granaatappelsiroop 10 uur duurt? Je kookt de granaatappel maximaal 5 uur, dan laat je alles uitlekken in een doek, je vangt het vocht op en dat is dan uiteindelijk de siroop. De beste granaatappel komt of uit Iran of Azerbeidzjan. Zomaar wat kennis op een maandagmiddag in de winkel van Iraj!

Kerst

Iraj viert kerst met een grote groep in Arnhem, met lekker eten, een kerstboom met lichtjes, cadeautjes onder de boom voor zijn vrouw, kind en zijn vrienden. Samen zijn dat is het belangrijkste, praten

over het leven, als één grote familie. Verschillende religies samen; kerst wordt samen gevierd!

Wat eet Iraj met zijn familie en vrienden met kerst:

Veel lekkere dingen uit eigen winkel zoals olijven met 24 soorten verse kruiden, tapenades gemaakt van feta, knoflook, kruiden, noten en sambal. Gevulde paprika met verse kruiden, dragon, tijm, rozemarijn, mint, dille en..een geheim ingrediënt.

Sound en Soul

Een vrijdagmiddag bij Sound en Soul, een fijne gemoedelijke sfeer van student tot zakenmensen, van jong tot oud iedereen voelt zich hier thuis. Met een cappuccino op tafel heb ik een gesprek met Tjerk Huisman, eigenaar/chef kok van Sound en Soul!

Tjerk start ons gesprek met het vertellen dat Sound en Soul een prijs heeft gewonnen. Een prijs voor de beste Nachos van Nederland. 'Nachonale' roem voor de nachos van Tjerk en zijn team! Hij bedenkt zelf de gerechten die je kan bestellen, hij ziet graag dat zijn sous-chef hier ook over meedenkt: leren in de praktijk. Zo leidt Tjerk zijn koks op. Een relatief kleine zaak vraagt dat je zo ongeveer alles in de gaten moet houden, dat is pittig! Het vergt dus behoorlijk inzicht, heel goed om kunnen gaan met stress en een dot humor om in de keuken je gerechten smaakvol en op tijd klaar te hebben!

Kerst

Dit jaar kun je op twee manieren kerst vieren bij Sound en Soul. Of je haalt je kerstmenu van te voren op en maakt het thuis af. Of je reserveert op kerstavond een tafel om je kerstdis ter plekke te verorberen. Het thema van het kerstmenu 2022 is 'Christmas around the world!' met verschillende gerechten uit de wereldkeuken. Tjerk heeft het menu samengesteld. Hier gaat tijd inzitten. Zelf viert hij kerst met vrienden en familie! De kerstboom wordt dit jaar niet opgezet want Tjerk en zijn partner hebben een nieuw huis gekocht en net voor kerst gaat hij verhuizen! Wat staat er bij Tjerk zelf op het kerstmenu? 'Iedereen neemt een gerecht mee. Het gaat ons vooral om lekker eten, drinken én het samenzijn!' Tijdens de kerstdagen is het restaurant dicht. De balans tussen werk en privé vindt Tjerk belangrijk, voor zijn personeel en voor zichzelf. Even ontspannen!

Tekst: Marion Man

Foto's: Lucille van Straten

Wat maakt onze wijk zo speciaal dat je er als bekende Nederlander blijft wonen? Op deze vraag en andere zoeken wij een antwoord. Deze keer in gesprek met een nationale bekendheid: [Marjolein Hogervorst](#).

Bekend en betrokken bij de wijk

Wanneer ben je in het Spijkerviertel komen wonen en waarom koos je voor deze wijk?

‘Welkom in mijn prinsessenhuis.’ Met een grote glimlach verwelkomt Marjolein Hogervorst (41) mij in haar benedenwoning in één van de grote herenhuizen die onze wijk rijk is. ‘Ik had nooit durven dromen dat ik ooit in zo’n huis zou kunnen wonen.’ Marjolein vertelt openhartig dat ze is opgegroeid in een eenvoudige wijk in Delft

en een dergelijk huis zoals ze nu bewoont was een grote droom. Waar kennen we haar van? Ze is geregeld te zien in het NOS journaal. Al 15 jaar werkt ze voor deze omroep als verslaggever binnenland. Ze wilde al na haar opleiding verslaggever worden bij de NOS, maar dat was een moeilijke stap. ‘Er worden niet vaak nieuwe verslaggevers aangenomen’, vertelt ze, ‘daarom heb ik eerst een paar jaar bij Omroep Gelderland gewerkt.’ Haar werk is zeer afwisselend. Marjolein: ‘Maandag was ik bezig met onderwijs in Rotterdam, woensdag was ik bij de rechtszaak van de vastgelijmde milieu-actievoerders aan het schilderen van Vermeer Het meisje met de parel. En een dag later interviewde ik de organisatie van de slavernijherdenking over de excuses die de overheid zal gaan maken. Mijn week is altijd heel divers.’ Marjolein vertelt met enthousiasme over haar werk en over de wijk.

Wanneer ben je hier komen wonen?

‘We wonen hier nu bijna vier jaar. We, Josser en ik, woonden daarvoor vier jaar samen in Amsterdam, maar daar is alles zo op afstand. In Arnhem, waar ik acht jaar heb gewoond in Klarendal, kun je overal gemakkelijk naar toe op de fiets of lopend. In Amsterdam zijn de afstanden groter

en wip je niet even bij vrienden langs, die meestal allemaal een volle agenda hebben. Hier is het relaxter. Ik studeerde journalistiek in Ede, maar ben al snel in Arnhem gaan wonen. Klarendal is een leuke wijk, maar toen we met zijn tweeën in Arnhem gingen kijken, vond ik het leuk om een nieuwe wijk samen te ontdekken. Deze wijk heeft meer de stadse problematiek en ik vind het qua architectuur een mooiere wijk dan Klarendal.’

Dat snap ik, de stadse problematiek, maar wat vind je dan verder speciaal aan de wijk?

‘Het is heerlijk, de ruimte en alles is op loop- of fietsafstand. En er gebeurt genoeg ook op cultureel gebied. Zo gaan we bijna elke week wel een avond samen uit eten of borrelen en is er oppas voor de kleine Julius. Op zo’n avond zwerven we door de stad, maar opvallend vaak blijven we in de wijk hangen, bijvoorbeeld bij Sound & Soul of bij café Vrijdag. En bij Così kun je ook lekker eten. Cafeïne is ook een charmante plek en ze hebben heerlijke zelfgemaakte taart en kaneelbroodjes. De wijk grenst aan het park en dat gaat over in de stad, aan de goede kant van het centrum. Het is gewoon leuk dat er van alles is.’

Marjolein heeft zelfgemaakte taart van Cafeïne bij de thee. Naar woorden hoeft ze niet te zoeken. Vrolijk en enthousiast blijft ze praten over vele verschillende onderwerpen die betrekking hebben op de wijk.

Heb je ook een favoriete plek in de wijk?

‘Nee, er zijn zoveel leuke plekken als de cafés en restaurants. Maar ook de ecologische tuin. Daar was laatst een kunstvoorstelling. Heel leuk. Dat soort dingen maakt de wijk spannend. De bewoners geven om de wijk. Als ik mensen zie lopen met die gele hesjes aan en de schoffel in de hand, die verzorgen de wijk. Toen we hier net woonden had je ook ‘muziek in de huiskamer’. Dat vond ik heel leuk. Ik zag het al voor me hier in huis een leuk bandje. Door corona is dat weg. Ik hoop dat het weer terugkomt, of

kunstkijken bij mensen thuis. Wat hebben ze aan de muur hangen? Hartstikke leuk.’

Wat zou je willen veranderen in de wijk of verbeteren?

‘Graffiti is een doorn in het oog. We hebben een prachtige wijk en ik vind het vreselijk als mensen er zo respectloos mee omgaan. Heel erg zonde. Als de wijk netjes is, vermindert dat ook de criminaliteit. Het is een rauwere wijk, maar dat hoort ook bij de stad. Wat je wel ziet is dat door de huidige crisis veel mensen op straat zwerven. Het is belangrijk dat er goede opvang is zoals in de Spoorhoek. Het hoort allemaal bij de stad. We moeten een beetje netjes zijn op onze spullen en er zuinig op zijn. Het is aan de mensen zelf, maar doe iets aan de panden qua onderhoud.’

Heb je nog een tip voor de wijkbewoners?

‘Ik praat graag met iedereen of dat nu de burens zijn of een zwerver. Gewoon aan iemand vragen hoe het met ze gaat. Bijvoorbeeld iemand die in begeleid wonen woont. Daar klaart iemand helemaal van op als je een praatje maakt. Of de daklozen bij Albert Heijn voor de deur. Mensen kunnen wel wat aandacht gebruiken en met een baby heb je alle tijd (lacht). Corona heeft veel mensen eenzaam gemaakt en dan is het een kleine moeite om een praatje te maken.

Ik vind het een rijkdom dat ik hier mag wonen. Hier is het heerlijk. En eigenlijk stoor ik me nergens aan. Maar ik hoop dat ‘muziek in de huiskamer’ terugkeert.

Tekst: Jos Meeuwse

Foto's: Annoesjka Holthuizen en Marjolein Hogervorst

Kop?

Begin november, als het nog steeds de mooiste nazomer ooit is, trap ik de bergen gele bladeren op de stoep opzij en bel aan bij Rien Meijer. Is hij thuis? Ik kon na twaalf komen, als hij terug was van zangles. Mooi, hebben we gelijk een aanknopingspunt om erachter te komen wie Rien Meijer is.

De heren Willem en Sjef begroeten me alsof ik hun grootste liefde ben, maar Rien geeft aan ze te negeren. Blaffend duiken ze naar hun eigen territorium, Sjef draaft nog met wat speelgoed, maar ik ben flink: we negeren hen.

Rien Meijer, onze vaste hoffotograaf en coördinator van het aanleveren van de krant in uw brievenbus, moet nadenken als ik hem de vraag stel: wie ben je? Ik denk dat ik vrij aardig mens ben, dat ik makkelijk plooi, niet zo gauw oordeel. Ik kerger me niet zo snel aan mensen. Dat heeft natuurlijk met zijn oude professie te maken, geeft hij zelf toe. Rien is, zoals dat heet, een huisarts-in-ruste. Voelt hij zich nog steeds arts of is hij wel echt met pensioen? De gevoelens daarover zijn wat dubbel: de ambitie om als huisarts op te treden is wel verdwenen, die

focus is wel weg, daar zijn andere dingen voor in de plaats gekomen. Een tijd heeft hij nog als vrijwilliger in de coronatijd meegedraaid als 'prik-arts' en een paar jaar bij de VPTZ – een palliatieve begeleiding bij terminale patiënten –, maar met het medische is hij helemaal gestopt. Nu is hij met veel andere dingen bezig: de fotografie, die voor onze krant ingezet wordt, maar met name voor eigen interesse. Regelmatig maakt hij speciale foto-reizen, waarbij ze met een groep gelijkgestemde fanatiekelingen opdrachten krijgen en op stap gaan. We diepen uit waar de grens zit tussen kunst en kiekjes. Een vage grens, vinden we beiden. We bladeren door zijn digitale bestanden en een paar juweeltjes poppen op. Ja, natuurlijk zitten er ook vakantiefoto's tussen die we als kiekjes kunnen bestempelen. Maar voor zijn lens kwamen ook beelden die op architectuur zijn gericht, bogen en trappen, strakke en grillige vormen. Werken met spiegelingen, reflecties. Geen kiekjes. Prachtig. Deze krant is al jaren een onderdeel van zijn vrijwilligerswerk voor de wijk. Foto's van de geïnterviewden, een serie over graffiti, de

In deze rubriek zetten we iemand in de spotlight, die achter de schermen van onze wijkkrant al jaren een bijdrage levert. Deze derde editie: **Rien Meijer**

voorpagina's: 'Ik kijk eerst naar wat voor artikelen er verschijnen en probeer daar dan beeld bij te zoeken. Dat is iedere keer een uitdaging.' En dan ja, dan wil Rien ook hier graag een beeld dat het kiekje ontstijgt en iets met wat meer diepte plaatsen. Wat toch meestal wel goed lukt. 'Ik denk dat ik meer een beoobachter ben dan een creator', zegt hij, dus meer direct wat voor de lens komt fotograferen dan een setting in een studio. Onderweg met de camera in de hand heeft zijn voorkeur.

'Dat is nogal een georganiseer', zegt hij als we het hebben over hoe de wijkkrant in alle brievenbussen van de wijk komt. Er zijn nu ongeveer 20 vrijwilligers voor 15 routes, dat lijkt veel maar toch is dat krap. Doel is dat de krant binnen een week nadat de drukker geleverd heeft alle kranten zijn bezorgd. In het verleden was dat wel eens drie weken maar dat is uiteraard niet de bedoeling. Als we ingaan op de wijkkrant: 'Er is veel aandacht voor human interest. Die functie heeft deze krant heel erg. Als je actueel wil zijn, moet je vaker uitkomen. Omdat we draaien op vrijwilligers, zijn we afhankelijk van waar iedereen over wil schrijven.' Wat ik alleen maar kan beamen. En dan moet Rien zelf op de foto. Zoals bij de meeste fotografen is dat niet zijn favoriete bezigheid: 'Ik hou er niet van op de voorgrond te treden.' Maar in dit geval voegt hij zich toch naar de wens van de redactie. En o ja, die zangles: krijgen we daar nog iets van te horen? Nee, dat is een eigen pleasure, zingen is goed voor de gezondheid.

Tekst en foto: Lucille van Straten

Nieuw straatbeeld in de Bloemstraat

Iedereen heeft bij het passeren van de Bloemstraat naar de Steenstraat gemerkt dat aan een van de bekendste panden van Arnhem eindelijk flink gebouwd en verbouwd wordt. Na jaren van leegstand staat café l'Amerique helemaal op zijn kop. Kranen schuiven panelen, vrachtwagens leveren stenen, een eindeloze stoet bouwvakkers staan op de steigers. En toch herkennen we de gevel nog steeds.

Ook het gebouw aan de linkerkant wordt tegelijkertijd helemaal meegenomen. Het door de oorlog ontstane grote gat in de bebouwing wordt weer dichtgezet in de vorm van nieuwe en gerestaureerde gevels. In totaal wordt dus veertig meter straatbeeld in de Bloemstraat volledig vernieuwd.

Boven en achter l'Amerique worden zes appartementen gemaakt, terwijl het café zelf in oude luister wordt hersteld. In het naastliggende wederopbouwland worden negen appartementen gebouwd. De bestaande winkel die er tot afgelopen zomer in zat, komt weer terug en aan de achterzijde wordt een overdekte parkeergarage gerealiseerd. Alle vijftien woningen krijgen een oppervlakte van circa zeventig vierkante meter en worden in het middensegment verhuurd. Er is voorzien in parkeergelegenheid voor auto's en fietsen.

De architecten Han van Zwieten en John Sluiter vertellen: 'Café l'Amerique heeft een bijzondere geschiedenis, die we qua sfeer zo veel mogelijk in ere willen herstellen. Zo komen oude elementen weer terug in het interieur, zoals de glas-in-loodramen, de houten lambrisering, de bar, het biljard, de gokautomaat en de jukebox. Achter het café komt een groen beschut buitenterras. Een nieuwe keuken en toiletten horen uiteraard ook bij de uitrusting. We zijn nu naarstig op zoek naar een uitbater, die het café begin volgend jaar weer moet laten bruisen zoals vroeger. Geïnteresseerden kunnen met ons contact opnemen.' Weer een stukje stadsherstel, het mooier maken van onze wijk. De wijk is er blij mee..

Tekst: Lucille van Straten

Beeld van de Bloemstraat via architecten aangeleverd.

In de spiegel kijken

Wat is een boomspiegel?

De ruimte rondom een boom noemen we een boomspiegel. Een boomspiegel (ook wel boomkrans genoemd) is het stuk grond rondom de stam van een boom dat van boven toegankelijk is voor lucht en water, en idealiter minstens zo groot is als de kruin van de boom. Bomen zijn voor een gezonde groei afhankelijk van open grond rond de stam voor de toevoer van zuurstof en water.

Boomspiegels vergroenen

Het Buurtgroen Bedrijf heeft met buurtgenoten veel boomspiegels in de wijk vergroend. Om de boomspiegels staan hekjes van gevlochten wilgentenen. De

planten worden daarmee beschermd tegen wind, honden en geparkeerde voertuigen. De bloemen en planten trekken veel insecten aan en zijn dus goed voor het vergroten van de biodiversiteit in de wijk. Maar er zijn ook problemen. De wilgentakken drogen snel uit, breken en het vlechtwerk gaat snel stuk. “De mandjes”, zoals ze ook wel zijn genoemd, worden kapotgereden door parkerende auto’s. Daarnaast hoopt zich tegen de randen van en in de mandjes vuil op. Er wordt gezegd dat er te veel wilgenmanden zijn gemaakt en dat ze niet passen in de statige deftige wijk; vooral niet in de Steenstraat. Het wordt ervaren als te “landelijk”.

Het idee

De gemeente Arnhem heeft haar groenbeleid vastgelegd in haar raadsstuk Groenvisie 2017-2035. (Zie website van de gemeente). Mooie gedachten over biodiversiteit, insecten, een natuurvriendelijke stad en een samenwerkende stad. De gemeente wil de visie graag samen met bewoners en organisaties in de stad uitvoeren. Iedere wijk mag zijn eigen groen beheren en daar plannen voor indienen. Een boomspiegel of geveltuin mag je aanleggen en onderhouden. Je neemt hiervoor contact op met de gemeente via de app fixi. Ter ondersteuning organiseert het buurtgroen bedrijf allerlei activiteiten, waaraan tientallen vrijwilligers deelnemen. Op 15 oktober jl. was er bijvoorbeeld een boomspiegel opfris dag waar ook de open plekken werden ingeplant met biologische vaste planten. Echt fantastisch en een prachtige invulling van het idee voor een sociale wijk.

Kritiek

Het nut van vergroening is boven elke twijfel verheven. De inzet van de vrijwilligers is bewonderenswaardig. We bespreken de kritiek uit de wijk met Joannes Bouma. Stadsdeelmanager Wijkonderhoud Centrum en Noordoost, waaronder het Spijkerkwartier valt. ‘Het is onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het onderhoud van de boomspiegel. Wijkbewoners kunnen een boomspiegel adopteren. Velen weten dat niet. Vele perken worden daardoor helemaal niet onderhouden en zijn slechts gevuld met rommelig onkruid. De buurtbewoners weten vaak niet wat van hen verwacht wordt. Wat te doen met de enorme berg snoeiwerk, wanneer je een perk snoeit?’

Waar moet dat heen?

Joannes: ‘Het klopt dat wijkbewoners een perk of boomspiegel kunnen adopteren. Er wordt nu gewerkt met een contract. Dat wil ik veel eenvoudiger maken. Een berichtje via de app fixi met je naam en

telefoonnummer is genoeg. Op deze manier is het onderhoud samenwerken met elkaar en dat is prettiger dan met spelregels werken. Het is beslist de bedoeling dat waar niks gebeurt de gemeente het weer oppakt. En is er veel sneoiafval, dan is een berichtje aan mij via fixi genoeg om het te laten ophalen.’ Tuinieren onder een boom is moeilijk. De grond is vaak droog en uitgeput. Er komt relatief weinig licht, wat een probleem is voor veel zomerplanten. Heel belangrijk is een dikke laag compost die regelmatig wordt aangevuld. Zonder dat groeit er niks. Ook water geven in de zomer is een absolute must. Johannes: ‘Tuinieren in boomspiegels is moeilijk en goede compost en mulch is essentieel inderdaad. Ik overweeg plantenlijsten aan te reiken die het goed zouden kunnen doen onder bepaalde bomen. Goed om te weten is dat na renovatie van de straten in de wijk de betreffende aannemer verplicht is gedurende drie jaar de boomspiegels te onderhouden. Hierna wordt het overgenomen door het buurtgroen bedrijf en de vrijwilligers.’ Over het “slordige beeld” zegt Joannes: ‘Sommige wijkbewoners willen alles aangeharkt en op een rijtje. We

aparte. Het kan zijn dat de mandjes daar meer zichtbaar niet passen in het stedelijk profiel. En misschien was het ook geen goed idee dat ondernemers deze perken gaan onderhouden. Er zijn nu trottoirbanden geplaatst rondom de mandjes om het stuk rijden te voorkomen, maar deze hebben als nadeel dat zij het regenwater tegenhouden dat juist in de boomspiegels zou moeten vloeien.’

Hoe nu verder?

Joannes: ‘We zijn hiermee van start gegaan als een experiment. We zullen het goed evalueren. De gemeente hanteert overigens verschillende niveaus van onderhoud: A+ is brandschoon. De Steenstraat zit op niveau A. De woonstraten op niveau C. De niveaus zijn genormeerd en meetbaar. De kritiek op de slordigheid rondom de mandjes in bijvoorbeeld de Kastanjelaan heeft daar waarschijnlijk ook mee te maken.’ We filosoferen hardop wat er nodig is. Misschien meer begeleiding op de website, meer tips en meer helderheid over elkaars verwachtingen. Nog eens nadenken over het onderhoudsniveau in de woonstraten. Meer behulpzaam zijn met het snoeiafval. Het experiment evalueren en ook conclusies

streven naar een ecologische invulling met veel diversiteit in plaats van een regelmatige veelsoortige beplanting. Winterklaar maken is achterhaald. De skeletstels van de planten moeten juist blijven staan als schuilplaatsen voor insecten en het geeft daarnaast profiel en body aan de boomspiegel in de winter.’ ‘De mandjes passen niet in de Steenstraat en het zijn er te veel.’ Johannes: ‘De Steenstraat is een status

trekken. Waar minder mandjes of in bepaalde straten juist niet. Moet de gemeente beter opletten en actief ingrijpen als de burgers te kort schieten. Is het wel een goed idee voor de buurt, maar niet voor de Steenstraat? Moeten daar de gietijzeren hekjes terugkomen?’

We gaan elkaar een spiegel voorhouden!

Tekst en foto's: Jan van Wonderen

Bloemsierkunst Futura

‘Futura betekent toekomst,’ zegt Martien Kamerling, ‘Ik ben 61 jaar én ik ben voorlopig van plan om door te gaan. Ik sta drie keer per week om 5 uur s’ochtends op om verse bloemen in te kopen op de veiling in Ede en ik vind het nog steeds leuk om te doen. Op school bleek al dat stilzitten niks voor mij was, ik wilde iets met mijn handen doen.’

‘Futura betekent toekomst,’ zegt Martien Kamerling, ‘Ik ben 61 jaar én ik ben voorlopig van plan om door te gaan. Ik sta drie keer per week om 5 uur s’ochtends op om verse bloemen in te kopen op de veiling in Ede en ik vind het nog steeds leuk om te doen. Op school bleek al dat stilzitten niks voor mij was, ik wilde iets met mijn handen doen.’

Martien heeft de Tuinbouwschool in Nijmegen gedaan en wilde eigenlijk in de tuinaanleg gaan werken. Door een ongeluk kon hij zijn hand niet meer goed gebruiken en stapte hij over naar bloemsierkunst. ‘28 meiden en 2 jongens in de klas; heel gezellig.’ Van zijn ouderlijk huis in Dieren reisde hij met de trein naar Nijmegen op en neer. ‘Vanuit de trein zag ik deze winkel en ik wilde hier gaan werken.’ Roelofsen had de bloemenzaak Futura al in 1980 geopend aan de Steenstraat. Ruud - de zoon van - Roelofsen heeft de naam bedacht. Martien heeft er tien jaar gewerkt als winkelmedewerker. ‘Toen Roelofsen aangaf dat hij wilde stoppen heb ik de zaak overgenomen.’ Martien woont met zijn vrouw Minouche al jaren in Lathum. De twee zonen studeren nog. ‘Sinds kort ben ik iedere dinsdag vrij en heb ik meer tijd voor mijn boot en om te waterskiën.’

Steenstraat

‘De hele Steenstraat heeft in de tijd dat het Spijkerkwartier een “Rosse buurt” was hele goede klanten gehad aan de “meisjes”. Niet alleen maar de bloemen. Boodschappenjongen Chrisje reed rondjes door de wijk om bestellingen bij de dames op te nemen, op de Steenstraat te kopen en

weer te bezorgen. Daar zat dan voor hem, hier en daar, een gulden of zo tussen. De overlast voor de bewoners is toch vooral gekomen van hangjongeren en alles wat met de prostituees meekwam, zoals de hoerenlopers. Toen de prostituees vertrokken was het echt een domper voor de omzet van de winkeliers.’ Met het verdwijnen van de rode lampen kwamen er nieuwe bewoners en werd de wijk opgeknapt. ‘Het is nu met de Burgemeesterswijk een van de chiqueste wijken van Arnhem,’ zegt Martien. Met de omzet is het ook weer goed gekomen. ‘De winkeliers die hier zitten versterken elkaar. Ik zie de Steenstraat als de Albert Cuyp van Arnhem.’

Duurzaam en de seizoenen

‘Ik koop naar eigen smaak in, alhoewel ik natuurlijk wel weet wat mijn klanten willen. Ik zit in het middensegment met normale prijzen. Dat past ook het best bij mij. In de Coronatijd waren wij een van de weinige winkels hier die open konden blijven. Iedereen zat thuis en maakte het thuis zo gezellig mogelijk, daar hoorde zeker een bloemetje bij!’ Sinds vijf jaar heeft Martien het certificaat ‘Duurzame bloemist’. ‘Dat betekent dat we veel duurzaam inkopen: de bloemen en planten, maar ook het cellofaan en inpakpapier is duurzaam en de winkel is verbouwd. We hebben bijvoorbeeld ook led verlichting. Of we nog aan de strenge eisen blijven voldoen wordt jaarlijks gecontroleerd. In deze tijd zouden mensen juist seizoensbloemen moeten kopen en niet verwachten dat er in december lelietjes van dalen en zonnebloemen zijn. Dat moet allemaal gekweekt worden in de kassen en dat kost heel veel energie. Nu zou je juist tulpen, narcissen en andere voorjaarsbloemen moeten kopen, die hebben dan ook een redelijke prijs.’ De 500 kerstbomen die Martien in Duitsland heeft gekocht gaan in december als warme broodjes: ‘ik denk dat ik van de 500 bomen er 480 ook thuis heb bezorgd. Service van de zaak.’

www.futurabloemen.nl

Tekst: Trudi Hendriks

Foto: Rien Meijer

Heb je zelf of ken je een bijzonder (startend) bedrijf dat in onze wijk gevestigd is? Neem contact op met wijkkrantspijkerkwartier@gmail.com

Finale Kunst op de Koffie

In 2011 zijn we met Kunst op de Koffie in het Spijkerkwartier gestart. Dank zij jullie betrokkenheid en nieuwsgierigheid hebben we een inspirerende kunstmanifestatie kunnen neerzetten voor professionele kunstenaars, bewoners en bezoekers. Tijdens alle edities zag een grote groep bewoners en belangstellenden dat kunst mensen op allerlei manier kan verbinden. Na 5 edities (en zoveel meer!) komt er een einde aan het concept in zijn huidige vorm. En we go out with a bang!

Waarom stoppen?

Toen in 2021 een reguliere editie vanwege corona niet mogelijk was, hebben we gezocht naar andere manieren om interacties tussen publiek en kunst tot stand te brengen met het programma Kunst op bezoek. Allemaal vastgelegd in een prachtige serie podcasts die te beluisteren zijn via spotify en www.kunstopdekoffie.nl.

Begin dit jaar waren wij klaar voor een nieuwe editie in het Spijkerkwartier. In ons bestaan zijn we voor een groot deel afhankelijk van subsidies van de provincie Gelderland, Gemeente Arnhem en diverse andere fondsen. Helaas waren de subsidieaanvragen dit keer zonder voldoende succes. Daarom hebben wij als stichting besloten ons te bezinnen op de toekomst. Een volgende stap kunnen wij alleen zetten met steun van financiers. Nu die er niet is, vinden wij het jammer, maar ook gezond, om het besluit te nemen om (voorlopig) te stoppen.

Out with a bang!

Natuurlijk gaan we niet zomaar stoppen. Daarvoor geloven we te sterk in de kracht van kunst en ontmoeting. De kunstenaars Jelle Slof, Marieke Polderdijk en Anne ten Ham zetten de kers op de Kunst op de Koffie-taart en gaan dat – natuurlijk! – doen met buurtbewoners. Lees hieronder hun eerste oproep. Veel dank allemaal en je hoort van ons! Namens het bestuur van Kunst op de Koffie, Simone Kol, Mariska de Vries, Pieter Dohmen en Thijs van Exel,

Carien Poissonnier

Meedoen of meer weten over de finale van Kunst op de Koffie? Stuur een mailtje naar info@kunstopdekoffie.nl, volg ons op social media en kijk regelmatig op mijnspijkerkwartier.

Oproep!

Jelle Slof is gefascineerd geraakt door de grafische stijl van gezelschapspellen, en is op zoek naar voorkanten van spelletjesdozen die hem prikkelen om ze na te schilderen. Wie heeft Knex, Scrabble, Risk of een voorraad aan mooie spellen in de kast liggen? Jelle komt graag op bezoek om in jullie verzameling te neuzen.

Marieke Polderdijk creëert performances/ voorstellingen en installaties in tekst/beeld en beweging waarin verbinding met de aanwezige mensen, het rituele en de fysieke handeling centraal staat. Een huis is voor haar een landschap waar de bewoners in zijn geworteld. En tegelijkertijd een lichaam waar je naar kunt luisteren. Ze is benieuwd naar wat er te horen en te voelen valt in een huis wanneer ze er langere tijd verblijft en in een intimiteit het huis en haar bewoners kan ontmoeten. Bij wie mag Marieke een tijdje komen luisteren en meebewegen in de dagelijkse rituelen?

Anne ten Ham wil voor dit ‘afscheidsproject’ van Kunst op de Koffie een cadeau maken voor de wijk. Daarvoor heeft ze de vraag aan alle bewoners die afgelopen 5 edities hun huis openstelden: ‘Welk woord komt bij je op wanneer je terugdenkt aan de tentoonstelling in jouw huis?’

vlnr: Jelle Slof, Carien Poissonnier, Anne ten Ham en Marieke Polderdijk

Bouwen in de wijk een update

Onze wijk is groot, divers, oud, levendig en altijd in beweging. Bewoners komen en gaan, bedrijven verschijnen en verdwijnen. Maar wie de bewoners ook zijn, altijd is er een aanzienlijk deel dat zich actief bezighoudt met de ontwikkelingen in de wijk.

Wat betreft het onderwerp 'wonen en bouwen' is er altijd wat te doen en er is de laatste jaren een ontwikkeling te zien in de manier waarop wijkbewoners daarbij betrokken worden. Waar voorheen bouwers nog wel eens een verplichte inspraakavond belegden om enigszins verveeld de zorgen en bezwaren van buurtbewoners over zich heen te laten komen, zien we nu informatie bijeenkomsten, klankbordgroepen en nieuwsbrieven. Bij grotere bouwprojecten zijn bewoners vanaf het vroegste stadium betrokken en kunnen zij invloed uitoefenen.

Wijkvisie

We praten daarover met Han Doornebosch, architect, die in de wijk woont en nog steeds actief is op dit gebied. Hij is o.a. betrokken bij het opstellen van een nieuwe Wijkvisie voor het Spijkerviertel en de Spoorhoek. Deze Wijkvisie levert een

bijdrage aan het Omgevingsplan, waarmee de gemeente bezig is in het kader van de nieuwe Omgevingswet. De Wijkvisie is nog in ontwikkeling; in Mei en Juni is er een goedbezochte bijeenkomst geweest waar bewoners meningen konden uitwisselen over de drie thema's: Wonen, Werken en

Leefomgeving. In Februari is de volgende presentatie tijdens het Wijkoverleg.

Projecten

We nemen samen met Han door wat er aan nieuwbouw op stapel staat en hoe bewoners erbij zijn betrokken. Twee

Thorbeckekwartier

grote projecten springen eruit: sloop en nieuwbouw in de Thorbeckestraat en nieuwbouw aan de Rietgrachtstraat. Over beide projecten schreven we in deze krant al eerder (nr.115 2020 en 117 in 2021; archiefWijkkrant te vinden op de wijkwebsite). In beide gevallen gaat het om zo'n 260 nieuwe woningen in de wijk. De ontwikkelingen zijn hier al vergevorderd. Verder zijn er plannen voor woningbouw in het Rembrandt Theater; wat daar gaat gebeuren is vooral nog onzeker.

Thorbeckekwartier

Dit project loopt al een paar jaar en inmiddels is het grote ROC-pand leeg en verkocht aan VanWonen en Reinbouw. De sloop staat gepland voor 2023 en de start van de nieuwbouw (duur zo'n anderhalf jaar) vanaf 2024. Hier is door de verkopende partij Rijn IJssel in samenspraak met buurtbewoners en daaruit voortkomende klankbordgroep eerst een plan gemaakt. Dat plan is als 'ontwikkelkader' door de gemeente vastgelegd en pas daarna is het pand te koop aangeboden. Rijn IJssel vond dat het dat verplicht was als 'Goede Buur' aan de buurt en heeft dezelfde strategie gevolgd bij de verkoop van andere schoolgebouwen in de stad. De koper is gehouden aan het ontwikkelkader. De vernieuwde klankbordgroep bleef alert en is nu betrokken bij de uitwerking. Ze bewaakt het goedgekeurde stedenbouwkundig plan met betrekking tot de circa 180 woningen, verkeer en parkeren. Hoe staat het met de differentiatie, waaronder het deel sociale huurwoningen (de zogenaamde 30% regeling)? Hoe zit het met de veiligheid in de 'groene doorsteek' tussen

Thorbeckekwartier

Rietgrachtstraat

Thorbeckestraat en van Slingelandstraat? Wordt er toch ook bovengronds geparkeerd? Han Doornebosch: 'Wat dit project bijzonder maakt is de manier waarop de bewoners betrokken kunnen blijven. Buurt- en klankbordbijeenkomsten worden goed en professioneel geleid en vooral de verslaglegging is zorgvuldig. Daardoor blijven er geen zaken liggen of ontstaat er onduidelijkheid, zit er tempo in en is de sfeer goed. Die stijl zien we steeds meer en het werkt: bewoners merken dat er iets wordt gedaan met hun mening en blijven meedoen. Bouwers zien dat het proces in samenspraak beter en sneller verloopt dan voorheen. Dit gebeurt nu ook bij de nieuwbouw aan de Rietgrachtstraat.'

Rietgrachtstraat

Ook al is dit een kleiner project (zo'n 85 woningen), Han ziet hier dezelfde stijl van overleg. Op het terrein van drukkerij HPC komen woningen in verschillende prijsklassen; 50% sociale huur en koop en 50% vrije sector. Nieuwe eigenaar is Hendriks Bouw en Ontwikkeling. Deze werkt met een Stedenbouwkundig model, dat gemaakt is in samenspraak met de klankbordgroep, nadat er verschillende modellen waren voorgelegd. De klankbordgroep heeft onder meer duidelijk gemaakt dat er - door verkaming en het bouwen van studio's - geen of weinig behoefte is aan nog meer 1- of 2 persoons kleine huishoudens in de wijk. Dit punt geldt overigens ook voor het Thorbeckekwartier. 'Grondgebonden' (voorkeur aan de straat) grotere gezinshuizen zijn veel wenselijker. De woningbouwcoöperaties (die helaas niet

aan tafel zitten) is een andere wens toegedaan. Ook de maximale hoogte van de nieuwbouw is een belangrijk punt. Er is een landschapsarchitect aan het team toegevoegd, die zorgt voor veel groen op het binnenterrein. Auto's worden geweerd, er komt een parkeergarage op het binnenterrein.

Doe mee!

Voordat we in al te veel details verzanden.... Bewoners hebben de kans om werkelijk actief mee te bepalen hoe en wat er gebouwd wordt in hun buurt, bouwers en gemeente zien in dat ze die bewoners nodig hebben. Steeds blijkt hoe belangrijk het is de bewoners serieus te nemen, gebruik te maken van hun kennis en te werken vanuit vertrouwen. Dus komt er een oproep voor zo'n bewonersbijeenkomst: kom van de bank en doe mee!

Tekst: José Botman

Foto's: via Han Doornebosch

Wijkoverleg Spijkerkwartier

Op 20 september jl. was er weer een wijkoverleg voor de wijken Spoorhoek, Spijkerbuurt en de Boulevardwijk.

Een nieuwe wijkwethouder

Bob Roelofs, de nieuwe wijkwethouder voor het Spijkerkwartier, presenteerde zich aan de wijkbewoners. 'De grootste uitdaging voor de wijk de komende jaren is de kwaliteit en veiligheid van de Steenstraat'. Bob Roelofs belooft maandelijks een bezoek te brengen aan pand 66 in de Steenstraat, waar je hem kunt aanspreken.

Twee nieuwe wijkvoorzitters:

Ook nieuw, tenminste in hun rol als (duo) voorzitter van het Wijkoverleg, zijn Albert Hoex en Leander Cingöz. Volgende keer maken we uitgebreider kennis met hen. Zij nemen de voorzittershamer over van Astrid Stokman, die de afgelopen acht jaar de wijk heeft vertegenwoordigd en het Wijkoverleg heeft geleid. Astrid blijft aan als secretaris/penningmeester van de Spijkerbrigade.

De bouw in de wijk:

Inhoudelijk stond er een interessant thema op de agenda: de bouwprojecten in de wijk. Op maar liefst vier plekken wordt gewerkt aan stedelijke plannen (zie artikel elders in deze krant Red.): 150-200 woningen op het terrein van het voormalige RijnIJssel-college aan de Thorbeckestraat (net buiten het Spijkerkwartier, in het Arnhemse Broek), ca. 90 woningen in de oude drukkerij met parkeerterrein aan de Rietgrachtstraat, woningen in en op het Rembrandtheater en de nieuwbouw of verbouwing van basisschool de Sterrenkring, waarbij ook de omgeving wordt meegenomen. Een ambtenaar lichtte toe hoe de gemeente tegen de planvorming aankijkt en deze begeleidt. Het initiatief ligt bij projectontwikkelaars en - in het geval van de Sterrenkring - bij het schoolbestuur.

Wil je meedenken en -praten over deze stedelijke ontwikkelingen (of over iets anders natuurlijk!), meld je dan bij secretariaat.spijkerkwartier@gmail.com. De Spijkerbrigade brengt je dan in contact met de werkgroep van jouw interesse.

De volgende vergadering Wijkoverleg is op woensdag 30 december 19:45 uur in De Lommerd.

Tekst en foto's: Astrid Stokman

Thuisadministratie Arnhem: Ondersteuning aan huis bij aanvraag Energietoeslag

Als inwoner van Arnhem met een laag inkomen kan je een aanvraag doen voor energietoeslag. Het kan fijn zijn als iemand je hierbij ondersteunt. Je kan hiervoor terecht bij verschillende inloopsprekuren, maar het is niet voor iedereen mogelijk om daarheen te gaan. Daarom helpen geschoolde vrijwilligers van Thuisadministratie Arnhem je aan huis.

Wanneer kan je bij Thuisadministratie Arnhem terecht?

De vrijwilligers kunnen je helpen bij een aanvraag als je:

- Een brief van de gemeente hebt ontvangen dat je recht hebt op energietoeslag;
- Geen brief hebt ontvangen, maar denkt dat je recht hebt op energietoeslag;
- Niet zeker weet of je recht hebt op energietoeslag, maar dit graag uit wil zoeken.

Daarnaast ben je niet in de mogelijkheid om met jouw vraag naar een inloopsprekuren te gaan

Aanmelden kan via info@thuisadministratiearnhem.nl of 026 3272266. Laat hierbij weten dat het gaat over de energietoeslag.

Meer informatie over de energietoeslag of andere vragen over ondersteuning bij een laag inkomen?

Kijk op www.arnhem.nl/geldzaken.

Of maak een afspraak bij een inloopsprekuren van Goed Geregeld Arnhem via www.ggarnhem.nl of (026) 31 27 999.

Thuisadministratie Arnhem is een initiatief van Humanitas Rijn IJssel, Rijnstad en SWOA.

Bron SWOA

Geldzorgen? Energie besparen?

Het gemeentebestuur van Arnhem heeft ook oog voor de inwoners en bedrijven die last hebben van de energiecrisis en de stijgende kosten. De gemeente kan en wil helpen met ondersteuning en met advies over energiebesparing.

Op www.arnhem.nl/geldzorgen staat alles op een rijtje. Liever telefonisch contact? Bel dan: 0800 1809.

Voedselkast

De Hugo de Grootschool werkt mee aan het ondersteunen van gezinnen die het moeilijk hebben. Op initiatief van een aantal ouders is er sinds begin oktober namelijk een voedselkast op school. Het concept van een voedselkast houdt in dat gezinnen die de ondersteuning kunnen gebruiken de nodige voedingswaren uit de kast kunnen pakken. Daarentegen kunnen gezinnen die het kunnen missen dat weer in de kast doen. Voor ouders die eten willen brengen: graag verpakt/dicht en houdbaar voedsel.

Kleine moeite, groot gebaar

Door de stijgende prijzen, waar iedereen mee te maken heeft, merkt de school dat er steeds meer gezinnen zijn die het moeilijk hebben. De schoolleider Miranda Henkes benoemt de situatie als volgt: 'We willen een voedselkast neerzetten waar iemand wat uit kan pakken als er thuis niks meer is. We merken dat meer gezinnen het moeilijk hebben.'

De voedselkast is een goed voorbeeld van een vrij simpele manier om een steentje bij te dragen in deze moeilijke tijden. De kast is te vinden in de hal van Hugo de Grootschool, dit is een centrale ruimte waar ook de ouders van de kinderen toegang tot hebben.

U vindt de Hugo de Grootschool aan de Thorbeckestraat 21 net over de rand van het Spijkerkwartier aan park Thialf.

Tekst: Jan Meffert

Help Voedselbank Arnhem helpen!

De laatste maanden weten steeds meer nieuwe klanten Voedselbank Arnhem te vinden. Zij komen allemaal in aanmerking voor een voedselpakket. Maar helaas wordt het voor ons steeds moeilijker om deze pakketten goed te vullen. Daarom hebben we hulp nodig. U kunt ons helpen als vrijwilliger, als donateur en/of u kunt meedoen aan diverse inzamelingsacties.

Door de stijgende inflatie en toenemende energiekosten, doen steeds meer mensen een beroep op de voedselbank. Mensen die eerst nog net konden rondkomen, redden het nu niet meer. Inmiddels ondersteunt Voedselbank Arnhem meer dan 3.500 mensen met een wekelijks pakket. Voedselbank Arnhem werkt uitsluitend met onbetaalde vrijwilligers.

Doneer

Voor de producten in de voedselpakketten betalen wij niets. Deze krijgen we van verschillende leveranciers. Maar het kost wel geld om een voedselpakket bij onze klanten te krijgen. Gemiddeld is zo'n 5 euro per voedselpakket nodig voor kosten als vrachtwagens en bestelbusjes om voedsel in te vervoeren, benzine en diesel voor het vervoer en vast lasten zoals huisvesting en energie. Als u iets kunt missen, bijvoorbeeld uw energiecompensatie, dan vindt u op www.voedselbankarnhem.nl een donatiebutton.

Voedsel geven.

Dit aanbod loopt helaas snel terug. Ook leveranciers letten op de kosten en bepalen de benodigde productie steeds preciezer waardoor er minder voedsel overblijft. Een mooie ontwikkeling, maar daardoor is er wel minder aanbod bij de voedselbanken. En omdat het aantal klanten hard stijgt, betekent dit dat het steeds moeilijker voor ons is om de pakketten goed te vullen. We hebben vooral behoefte aan gezonde houdbare producten, zoals rijst, pasta, pastasaus, soep, ontbijtgranen, koffie, thee, olie, broodbeleg. Als er een inzameling in uw supermarkt wordt gehouden, doe dan mee! Koop producten voor mensen die zelf niet genoeg geld hebben voor hun dagelijkse boodschappen.

Vrijwilliger worden

Extra klanten, betekent extra werk. We zijn heel hard op zoek naar vrijwilligers die coördinerend werk willen doen. Bijvoorbeeld als daghoofd of als coördinator van onze winkel, de pakketsamenstelling of van het transport. Daarnaast zoeken we collega's die de handen uit de mouwen willen steken in de koeling, op de heftruck of als winkelassistent. Kom kennismaken; dan bespreken we jouw wensen en talenten. Mail: vrijwilligers@voedselbankarnhem.nl; www.voedselbankarnhem.nl

Tekst Voedselbank Arnhem

Doneer
nu

Buurtbiebjes!

Iemand is er ooit mee begonnen en nu staat Nederland er vol mee: oude boeken in een soort veredeld vogelhuisje aan de straatkant. Vrij voor iedereen om leesvoer te pakken en eventueel andere boeken daarvoor terug te zetten. Er bestaat zelfs een website voor, waar mensen hun tiny housje kunnen aanmelden. Rien Meijer ontdekte op zijn wandeling door de wijk een aantal kleine schatten en maakte er foto's bij..

Tekst: Lucille van Straten / foto's: Rien Meijer

Graffiti aanpak

in de wijk

Samen ben je minder alleen

Woensdag 9 november organiseerde de werkgroep Graffiti een eerste bijeenkomst voor buurtbewoners om de mogelijkheden door te spreken over hoe graffiti aan te pakken op de gevels en in de wijk en de financiële mogelijkheden die er zijn.

Het was een drukbezochte bijeenkomst in de Lommerd. De avond werd op een prettige wijze ingeleid door Bram Bos van team leefomgeving. Hij schetste de toegenomen ergernis van buurtbewoners over de illegale bekladding van gevels, muren, prullenbakken, containers en elektriciteitshuisjes en het verzoek van het wijkoverleg aan de gemeente om hier regie te nemen. Bram legde uit dat er nog geen gemeentelijk beleid is geformuleerd voor onze wijk. De werkgroep is opgericht als inspiratiebron en als start om de wijk plek voor plek schoon te maken.

Tussenkop?????

Bart Lucassen, creatief ondernemer uit de wijk, gaf een inleiding op Streetart. Bart vertelde gepassioneerd over de verschillende vormen van Streetart en gaf een inkijkje in het ontstaan en de ontwikkeling van deze stedelijke

kunstvorm. Bart legde uit dat Graffiti als kunstvorm een uiting is van straatcultuur en kan bijdragen aan een dynamische en leefbare stad. 'Straatkunst is veranderlijk, leuk en dynamisch'. Hoewel er uit het publiek vraagtekens werden gezet bij het woord leuk, werd ook duidelijk dat Street Art zoveel meer is dan Graffiti en de straat meer is dan een museum. Mooie voorbeelden werden getoond van Stencilart, Posterart, Streetrepair en kunstenaars als Banksy, Obey the Giant en Skewville. Duidelijk werd dat Streetart tegenwicht kan bieden aan bekladding en een invulling kan geven aan de artistieke kant van de wijk. Bart vertelde over drie experimenten die zullen worden uitgevoerd: op de hoek bij Bomboca, op de hoek bij Café Vrijdag en op het kruispunt Spijkerstraat/Hertogstraat. Bart is benieuwd hoe deze experimenten een relatie aangaan met de omgeving en wat

er gaat gebeuren. Spannend! Bart nam daarbij duidelijk afstand van bekladding. Dat is puur vandalisme, er worden geen mooie dingen gemaakt. Het is doel is vooral zichzelf laten zien, met tags, waarbij geen respect is voor anderen.

Tussenkop???????

Deze woorden waren een mooie brug naar de uitleg van de Gevelmeesters over het schoonmaken van de gevels. Dit bedrijf heeft 30 jaar ervaring en is partner van de gemeente Arnhem. Op heldere wijze werd uitgelegd welke mogelijkheden en oplossingen er zijn voor bescherming en schoonmaken van gevels. Bescherming is het aanbrengen van een coating die het mogelijk maakt relatief eenvoudig en veilig graffiti te verwijderen zonder dat de toplaag van een gevel of muur beschadigd raakt. Schoonmaken is afhankelijk van de situatie en richt zich op het verwijderen van het vandalisme met zo min mogelijk schade voor de muur. Sleutelwoorden waren volharding, lange adem, niet opgeven, aanhouder wint et cetera. Duidelijk werd dat het een strijd was en is tussen de vandaal en de schoonmaker en ook dat de juridische weg niet effectief is. Enigszins onthutst gingen we zitten voor het verslag van buurtbewoner Kasper Veldhuis, die optimistisch verhaalde en met foto's uitleg gaf over zijn aanpak bij zijn eigen pand. Kasper legde uit dat je een effectief samenwerkingsverband kunt organiseren met verschillende partijen over aanpak en ook financiering: met de gemeente omdat het in het Spijkerviertel veelal gaat om een rijksbeschermd

stadsgezicht, met het BuurtGroenbedrijf over preventief vergroenen, met de gevelmeesters voor advies en aanpak van bescherming en verwijdering. In zijn verhaal kwamen vervolgens langs: schoonmaken, oververven, coating en of filmlaag aanbrengen, preventieve graffiti kunst, vergroenen, verlichting en toezicht, barrières maken in de vorm van hekken of verticale begroeiing en vooral ook 'blijven melden'; niet bij de politie (die hebben daarvoor geen prioriteit, maar via de app Fixi). De werkgroep biedt ondersteuning met advies. Wil je meer informatie, mail dan even naar gevelschoon@gmail.com. In de nazit vertelde Willem van Gent dat samenwerking bij oplossing van dit probleem zeer belangrijk is. 'Het is een complex probleem en niet elke oplossing is passend en toepasbaar op individuele locaties. We moeten het met elkaar doen en soms ligt de oplossing gewoon in een potje met verf en even zelf aan de slag gaan'. Ook voor de aanpak van Graffiti geldt: samen ben je minder alleen.

Tekst: Jan van Wonderen

Foto's: Rien Meijer

Bart Lucassen

Patricia van Walstijn

In deze serie vraag ik wijkgenoten waarbij hun hart ligt en waar zij rust in vinden. Deze keer spreken we Patricia. Nadat zij Chi Neng Qigong in China leerde, introduceerde zij het in Europa, richtte een opleidingsinstituut op en schreef drie boeken erover. Ze woont samen met haar partner en heeft twee kinderen van 17 en 21 jaar.

WIJK

Op een steenworp afstand van Thialf bel ik aan bij haar. In de rustige woonkamer gaan we aan tafel zitten. **Woon je hier al lang?** 'Na de Zaanstreek, Amsterdam, Griekenland, Amerika en Loenen kwam ik in 2017 in dit huis. De rust, gezelligheid, kleine tentjes, betrokken mensen uit de

wijk herinneren mij aan de Jordaan waar ik lang woonde, toen er nog geen rijen toeristen waren.'

Je was in Europa, Amerika en China, wat kunnen die drie van elkaar leren? 'Bij Amerikanen zag ik veel materiegerichtheid. Hun power, grote mond, jezelf neerzetten vielen mij ook op.

De Chinees kan van ons leren dat we veel opener zijn, onze emoties makkelijker tonen. Wij hebben nu bijvoorbeeld al een diep gesprek. Meebewegen en discipline kunnen we van hen leren. Nederlanders zijn individualistisch en eigenwijs: moet ik die oefening elke dag doen, dat bepaal ik zelf wel, waar is het allemaal goed voor?

Wij vinden overal wat van en dat lijkt steeds erger te worden. De Chinees ziet zich onderdeel van een groter geheel, van een familie/community, van de natuur. Wij zijn dat kwijt. **Mooi verwoord, ooit hadden we dat wel.** 'Net als in China wonen wij dicht op elkaar, maar zij kunnen zich daar makkelijker aan overgeven.' **Herken je de positieve kanten van die drie een beetje in het Spijkerviertel?** 'Haha, ja het voelt hier een beetje als een familie.'

ENERGIE

Ik las dat Qi energie betekent en gong oefenen/werken. Oefenen klinkt zachter. 'In China zeggen ze ik ga naar die ene bakker omdat die goede gong heeft. Daar bedoelen ze mee dat die bakker veel ervaring heeft met brood bakken.' **Hoe oefen je met je energie?** 'Door rustige en vloeiende bewegingen werk je aan doorstroming wat goed is voor je lichaam, geest en emoties. Bij je geest draait het om focus.' **Hoe focus jij je?** 'Ik ben totaal geen multi-tasker en doe altijd 1 ding tegelijk, nu ben ik 100% bij dit gesprek. Maar dat kan ook nadelen hebben, mij ontgaan dingen, soms zie ik zelfs mijn dochter niet als ze voorbij komt fietsen.'

Kan je je kinderen met alle prikkels in deze tijd daarbij helpen? 'Ik kan het alleen voorleven, tips geven en ze vooral helpen om zelf na te denken over wat zij willen. Ik heb ook kinder Qigong ontwikkeld. Een Zweeds instituut deed er onderzoek naar en het bleek dat veel positief veranderde omdat er minder in winnen/verliezen werd gedacht, maar meer in plezier. Er werd niet vergeleken met anderen en de kinderen kregen meer zelfvertrouwen.'

Wat betekent Neng? 'Letterlijk potentieel.' **Wat is het potentieel?** 'Zo gezond en gelukkig mogelijk leven. Door oefeningen lichaamsgebieden met spanning vrijer maken, bijvoorbeeld je nek/schoudergebied. Daardoor zit je minder in je hoofd, slaap je beter, herstel je en word je minder snel ziek. Een Chinese/westerse arts ontwikkelde het. Mijn toenmalige partner was arts en wilde er meer over leren, dus wij naar China. Deze vorm is populair door de eenvoud, oefeningen kan je na een introductiedag thuis beoefenen. Ik deed destijds de oefening aan mensen voor en daarna werd ik steeds vaker gevraagd. Zonder vooropgezet plan

is dat steeds groter geworden. Ik ben dankbaar met Chi Neng de wereld een beetje beter te mogen maken.' **Heb je ook wat aan Qigong in het dagelijks leven?** 'Zeker, door te trainen in verlangzamen, 1 ding tegelijk doen met je volle aandacht. Zelf heb ik ook moeten leren vaker nee te zeggen en meer rust in mijn agenda in te plannen. Als je bijvoorbeeld kiest voor kinderen zijn het vaak drukke jaren als ze nog klein zijn. Qigong kan je dan ook helpen door in een paar minuten activerende of juist ontspannende oefeningen te doen.'

HART

Welk effect kan Qigong op het hart hebben? 'In de Chinese geneeskunst zien ze het hart als de keizer van je lichaam. Vanuit Chinees standpunt is een goed hart: kalm blijven, verbinden met anderen, je hart verbinden met je zintuigen. Dat je goed kijkt en luistert naar anderen en ziet waar je voorbij loopt. Het begint met ok zijn met jezelf, met liefde naar buiten kijken, van oordelen/vergelijken word je ongelukkig. Je wilt kracht en zachtheid opbouwen. Ik ben zelf makkelijker dan ik vroeger was. **Wat hielp daarbij?** 'Los van Qigong vooral ouder worden, haha, ik relatieve makkelijker en laat het oordeel van anderen los.' **Waarbij ligt je hart verder?** 'Dingen met familie en vrienden doen, eten.' **Bereiden of op-eten?** 'Dat laatste, haha, ook wel het bereiden, vooral als alle kinderen komen met aanhang.' **Ook dingen alleen?** 'Lezen en schrijven.' **Heb jij nog wensen?** 'Om jongere leraren te vinden voor het instituut en langzaam wat meer naar de achtergrond te gaan. Dat het ook zonder mij door gaat, ik ben nu 57.' **Wat wil je met de vrijgekomen tijd doen?** 'Vaker naar ons huisje in Portugal, lezen in de hangmat, wandelen, trainen op het dakterras.'

www.chineng.nl

Tekst: Foeke Galema

Foto: Fay Toshack (student creatieve ruimtemaker bij NIMETO)

De redactie, de medewerkers achter de schermen en de bezorgers van de wijkkrant Spijkerviertel wensen iedereen een heel mooi en gezond 2023!

Geluidsoverlast nu echt de schaamte voorbij! Als je in een stadse wijk als die van ons woont, weet je dat er geluidsoverlast kan zijn.

Al die binnentuinen samen, dat hele grote vierkant dat al onze huizenblokken verbindt, dat is één grote klankkast. Alle geluiden worden teruggekaatst en extra versterkt. Gesprekken zijn vaak woordelijk te verstaan, feestende studenten klinken diep in de nacht tot ver achter de heg... Coronatijd bleek een zegen voor de slechterslapers, de studenten waren bij pa en ma aan het zoomen, iets wat vrijwel geluidloos was. De eerste nacht in mijn nieuwe huis werd destijds ruw onderbroken door een laat bellende achterbuurvrouw, alle liefdesperikelen lagen naast me op het kussen. Een goed gesprek volgde. Dat helpt dus echt.

Maar nu is er een nieuw fenomeen. Op een van de weekendavonden, die al op woensdag-donderdag blijken te beginnen, is er een jong stel in mijn klankkastvierkant, die na het uitgaan regelmatig met elkaar het gevecht aangaan. Verbaal, vermoed ik, hoewel het klinkt alsof de een aan de haren de trap op en af gesleurd wordt en de ander het hele keukenarsenaal naar het hoofd krijgt. En dan bij voorkeur in de tuin, hoewel het nu in de herfst ook binnen oorlog is. Nog steeds goed hoorbaar.

De eerste keer opende ik het raam en luisterde goed: was er iemand in nood? Werd er iemand vermoord? Moest ik de politie bellen? Bij de tweede keer was ik daar niet zenuwachtig meer onder. En bij de derde keer: ah, daar gaan ze weer! Ik kan bijna jaloers luisteren vanuit mijn warme bedje hoe die ene, vooral die ene, een keel opzet, dat in de volksmond ook wel krijsen heet. Krijsen? Gillen? Voor dit geluid bestaat in onze taal geen woord. Iedere brulaap kan hier van leren. Je zo te kunnen laten gaan, zo ongegeneerd. Echt de schaamte voorbij. Geweldig!

Als je in een stadse wijk als die van ons woont, weet je dat er geluidsoverlast kan zijn. Maar dat er bewoners zijn die zich echt helemaal niets meer aantrekken van onze gezamenlijke klankkast, van de inblik in hun privéleven, zou daar geen realityshow in zitten? Ik zal RTL eens bellen...

(Alweer) nieuwe redactieleden gezocht !!???

Regelmatig doen wij als redactie een oproep voor nieuwe redactieleden: je zou er bijna wat van gaan denken... De bewoners van onze wijk laten zich toch wel kennen als creatief en ondernemend en staan vaak midden in het leven. Na een oproepje van ons melden zich steeds enthousiaste buurtgenoten die zich vervolgens aansluiten bij onze redactie. En dan: gaan ze verhuizen uit de wijk, emigreren naar Frankrijk, krijgen een relatie, of krijgen een andere baan, worden zwanger, hebben toch een te drukke vaste baan: van die dingen.....!

Redactiewerk is vrijwilligerswerk en kan je in principe zelf indelen. We maken vier keer per jaar een krant waarvan de planning vooraf bekend is.

Als je naast je eigen bezigheden tijd over hebt is het goed te doen. Er zijn rondom de deadlines piekmomenten waarin ook (maar) vier keer per jaar een redactievergadering plaatsvindt. Er wordt dus geen wekelijkse of maandelijkse structurele tijdsinvestering gevraagd. Wel moet je zelfstandig kunnen werken en vinden wij het prettig als we op je kunnen rekenen en gemaakte afspraken worden nagekomen. Vanaf 2023 zoeken we (weer) versterking van onze bestaande redactie. De wijkkrant wil de buurtbewoners informeren en verbinden met het Spijkerkwartier en met elkaar. We maken samen de wijk. Als redactie staan we open voor nieuwe ideeën en inzichten en bieden we graag ruimte aan beginnende en/of ervaren schrijvers en tekenaars.

Meer informatie of meteen aanmelden? Stuur dan een mail naar wijkkrantspijkerkwartier@gmail.com t.a.v. Trudi Hendriks. Wij nemen z.s.m contact met je op.

Goed gewipt

Meer dan 105.000 stoeptegels in Arnhem hebben dit jaar plaats gemaakt voor groen. Daarmee kan de stad zich, net als in 2021, opnieuw de nummer 1 van Gelderland noemen op het NK Tegelwippen. Daarbinnen waren de Gelderse hoofdstad en Nijmegen een derby aangegaan, die door Arnhem met grote voorsprong werd gewonnen. In Arnhem hebben de weggehaalde tegels een oppervlakte die gelijk staat aan die van de aankomst- en vertrekhal van station Arnhem Centraal. Volgens Arnhem Klimaatbestendig is de stad daardoor niet alleen groener geworden, maar kan zo ook 8,1 miljoen liter regenwater veel beter de bodem in zakken. Daardoor wordt het riool minder belast.

Het Spijkerkwartier zonder Rudi...

Op 30 oktober jl. is Rudi Kousbroek overleden. Hoe vaak zijn we niet langs dat hoekpandje aan de Spijkerstraat gelopen? En dan zagen we Rudi zitten tussen de stoffige schilderijen, tegenover de Ansichtkaarten en de beeldjes, de hele oude computer. Vaak zat hij deze zomer nog even op de stoel in het zonnetje, een praatje links en rechts voor wie wilde. Zo wordt hij herinnerd, maar er is natuurlijk dat verleden. De Rotterdammer die Arnhemmer werd in de tijd van de rosse glorie van het Spijkerkwartier. Rudi in zijn Rolce Royce als 'huisbaas' van zijn meiden. Rudi de worstelaar, Rudi die ooit de politiek in wilde..

Een jaar of wat geleden is hij geïnterviewd door onze krant. Hij was nog steeds blij met de wijk, ondanks alle veranderingen: 'Er zijn geweldige verhalen te vertellen over de mensen die hier geleefd hebben. Ik zou er boeken vol over kunnen schrijven. Ja, de wijk is uit elkaar getrokken, maar er zijn ook nog veel pluspunten. Ik vind het nog steeds een heerlijke buurt. Het mooie van deze wijk is dat ik niet het idee heb in Arnhem te zijn, maar in Brussel of Parijs. De sfeer is prachtig. Het is de energie die uit de huizen straalt. Als ik hier wandel fantaseer ik over het leven en de kunst en daar ben ik heel gelukkig mee.' We gaan je missen op dat hoekje, Rudi...

Vrijstaat Thialf!

STICHTING VRIJSTAAT THIALF + VRIJWILLIGERS + SPORTBEDRIJF ARNHEM ORGANISEREN:

THIALF WINTER WONDERLAND

ZATERDAG 14 JANUARI 2023
VAN 14 TOT 19 UUR

MAAK EEN SELFIE IN DE SNEEUWBOL
SLEEËN!
CURLING!
ALWEER GRATIS!

CHOCOMELK
KOFFIE
ERWTENSOEP (HALAL)
THEE

* CHECK SOCIAL MEDIA

VRIJSTAAT THIALF + DULLERTSTRAAT 33 + ARNHEM + THIALF

Kom een oliebol eten op 31 december!

Op oudejaarsdag gaan we oliebolletjes bakken. Kom gezellig langs voor een bol, een praatje en alvast de beste wensen. Tussen 14:00 en 17:00 uur vind je ons vóór brasserie Thialf. Zin om mee te bakken? Mail ons!

Winterwonderland op 14 januari

Er worden dit jaar geen kerstbomen verbrand. Maar niet getreurd! We beginnen het jaar met een grootse activiteit voor jong en oud: een Winterwonderland. Er is een sleebaan van wel 22 meter lang, een levensgrote sneeuwbol voor de mooiste winterplaatjes, een curlingbaan, springkussens, muziek, warme vuurtjes en kraampjes met eten en drinken. En natuurlijk heel veel gezellige mensen! We zien jullie graag op zaterdag 14 januari tussen 14:00 en 19:00 uur. Wil je zelf een kraampje bemensen? Mail ons je idee!

Nieuwjaarsreceptie

Actief als vrijwilliger in de wijk? Dan ben je ook op deze 14 januari a.s. vanaf 19:00 uur van harte welkom op de nieuwjaarsreceptie in de brasserie.

Op Vrijstaat Thialf is altijd wat te beleven

Zet je deze ook alvast in je agenda?

- Zaterdag 11 maart 2023 – NL DOET – Samen steken we de handen uit de mouwen!
- Donderdag 27 april 2023 – Kledjesmarkt – Ruim je kamer open verzamel je oude spullen voor een tweede leven.
- Zaterdag 8 juli 2023 – Rollerdisco – Kom zwieren, swingen, rondjes draaien!

Mailen kan naar post@vrijstaatthialf.nl
Zeker weten dat je niets mist? Kijk op www.vrijstaatthialf.nl

De wijkkrant Spijkerkwartier wordt huis aan huis bezorgd in het Spijkerkwartier (Spijkerbuurt, Spoorhoek, Boulevardkwartier en een deel van het Statenkwartier)

Editie: nr. 123, winter 2022

Redactie: José Botman, Foeke Galema, Trudi Hendriks, Lucille van Straten, Jan van Wonderen, Marion Man

Fotografie: Rien Meijer en anderen

Vormgeving: Harald Slaterus

Druk: Drukkerij HPC

Oplage: 4.000

Verschijsning: 4x per jaar (lente, zomer, herfst en winter)

Diverse contactinformatie:

Wijkcentrum de Lommerd: Spijkerstraat 185a, info@lommerd.nl

Pand 66: Steenstraat 66, open op woensdagochtend.

Wijkagenten:

Femke van den Berg: femke.van.den.berg@politie.nl

Frank Daeseleer: frank.daeseleer@politie.nl

Politiepost Velperpoort, Ir.J.P. van Muijlwijkstraat 185,

Spreekuur op donderdag 18.00 – 20.00

Team leefomgeving: csa@leefomgevingarnhem.nl

Mijnspijkerkwartier.nl: wijkplatform

Fixi.nl: Voor meldingen over de openbare ruimte.

Kopij aanleveren: Kopij voor nummer 124 dient

te worden aangeleverd vóór 13 februari 2023

wijkkrantspijkerkwartier@gmail.com.

Ingezonden brieven en artikelen zijn welkom en vallen onder verantwoordelijkheid van de auteur. De redactie behoudt zich het recht voor stukken te redigeren, in te korten of te weigeren zonder opgaaf van redenen. Anonieme brieven worden niet geplaatst, behalve in bijzondere situaties en op voorwaarde dat naam en adres bij de redactie bekend zijn. Ingezonden foto's dienen apart aangeleverd te worden in een resolutie van tenminste 300 dpi bij een formaat van tenminste 10 x 10 centimeter, in JPEG of TIF bestandsformaat. Toestemming van de maker is vereist en dient, tezamen met de naam van de maker, expliciet vermeld te worden bij het aanleveren van de foto's. Inzending geeft de redactie het recht het artikel en/of de foto in gedrukte, elektronische en/of enige andere vorm vast te leggen, te vermenigvuldigen dan wel openbaar te maken via de Wijkkrant Spijkerkwartier en website. Stukken van 200-400 woorden (met een foto) maken meer kans op plaatsing.

Voorpagina-foto: Rien Meijer

Wijkkrant 2023 overzicht aanleverdata:

Nr	kopij
124	13 februari
125	15 mei
126	28 augustus
127	13 november

Spijkerleven - Vergankelijkheid

Het begon met dode planten in vensterbanken. Vensterbanken van verlaten winkels, gesloten op last van de overheid. Daarna begon het leven weer te draaien en even gebeurde er niets, als de stilte tussen de stormen. En nu, als de rimpeling van een reeks nadat je iets in het water werpt: Café Metropole. Dicht. Kunstenaarswinkel en lijstenmakerij Van Ginkel. Gesloten. Visbroertjes. Weg.

Ze sloten hun deuren door de naweën van de coronapandemie, de stijgende energieprijzen, de omhoog schietende huren, de olopemde personeelskosten of om persoonlijke redenen. En: het aantal zaken dat over de kop gaat, loopt op. In tijden van corona werden veel bedrijven gestut door de overheid, maar nu de steunbalken zijn weggefallen storten ze alsnog in, de een snel, de andere traag maar onontkoombaar.

En toen ging ook nog Rudy Kousbroek dood. De man van de raamprostitutie

in het Spijker, galeriehouder, verhuurder, én zelfverklaard optimist. 'Ik heb het idee dat altijd alles wel goed komt', zegt hij in een interview met RTV Connect (toen nog RTV Arnhem), zeven jaar terug.

Hij zit naast de journalist op de bank, zijn lange witte haren in een staart, om zijn nek een gouden ketting. Soms lacht hij, een typische lach: 'Gha, gha, gha.' Spijt heeft hij ook niet, antwoordt hij desgevraagd. Hij schudt zijn hoofd zonder aarzeling. 'Nee hoor, ik kan het me niet herinneren.' Tuurlijk, ánderen vonden er wel eens wat van, maar 'het zijn allemaal dingen waar ik zelf in geloof.' Als je je keuzes altijd maakt op basis van je éigen afwegingen in plaats van die van de ander heb je nooit spijt. Zelfs als het anders uitpakt: met de kennis van toen had je het niet beter kunnen doen. Dat is geruststellend. De galerie van Kousbroek ziet er 's avonds, kort na zijn dood, nog onveranderd uit. Er branden

twee lampjes die een deel van de werken uitlichten: een Frans scheerbekken, een houten zeemeermin, een messing aapje, een plantenhanger van omstreeks 1930, kleiner dan een hand, voor 170 euro. Stille getuigen van een nu voorbij verleden, wachtend op een nieuwe toekomst, of eenvoudigweg de vergetelheid.

In de serie Game of Thrones zegt een karakter - de eunuch, die als een van de weinigen uit de serie geen interesse heeft in bordelen: 'Dat jongeren respect voor ouderen hebben is om hen op afstand te houden, en daarmee de ongemakkelijke waarheid dat alles eindigt.' Het zal daarmee te maken hebben, dat we nostalgischer worden naarmate we ouder worden, in het aangezicht van de steeds sneller slinkende tijd.

Misschien is het daarom dat ik van de galerie van Rudy naar station Velperpoort loop om er een pakje jawbreakers vuurballen te kopen. 'Jeugd sentiment?', vraagt de jongen vanachter het plexiglas. 'Ja', zeg ik, 'had ik zin in.' Ik laat de bal - bijna maar nét niet te groot voor je mond - op mijn tong smelten. Langzaam geeft hij de smaak van kaneel en de prikkeling van scherp af, die steeds sterker wordt en dan weer afzwakt. Een tweede golf volgt na het doorbijten. De kauwgom verliest net als vroeger binnen twee minuten haar smaak.

Bij het verschijnen van deze krant is er als het goed is weer een nieuwe uitbater gevonden voor Café Metropole. De Visbroertjes zoeken een koper. En in de etalage waar tot voor kort Van Ginkel zat prijkt een affiche: er komt een nieuwe winkel voor kunstenaarsbenodigdheden in. Alles gaat voorbij. Ook een crisis. Ik steek een nieuwe vuurbal in mijn mond.

Foto: Memno van der Meulen